

בש"פ 6694/17 - מדינת ישראל נגד ניר בנימין, שמעון טובול

בבית המשפט העליון

בש"פ 6694/17

לפני:
המבקשת:
כבוד השופט ד' מינץ
מדינת ישראל

נגד

המשיבים:
1. ניר בנימין
2. שמעון טובול

בקשה שנייה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

בשם המבקשת:
בשם המשיבים:
עו"ד הילה גורני
עו"ד אשר אוחיון

החלטה

לפני בקשה שנייה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), בגדרה מבוקש להורות על הארכת מעצרו של המשיבים בתשעים ימים החל מיום 7.9.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 15-11-44041 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

הרקע לבקשה

1. כתב האישום מייחס למשיבים ולנאשם נוסף עבירות מרמה רחבות היקף כלפי חקלאים בצפון הארץ, סחיטה

עמוד 1

באיומים של מתלוננים, הדחת עד למסור עדות שקר והלבנת הון. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיבים עד תום הליכי המשפט נגדם. ביום 24.12.2015 החליט בית המשפט המחוזי (כב' השופט א' דראל) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות למשיבים בשניים מהאישומים. באישום נוסף נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לעבירות קבלת דבר במרמה אשר יוחסו למשיב 2 ואילו לעבירת הסחיטה באיומים שיוחסה לשני המשיבים ישנן ראיות בעצמה חלקית. באישום נוסף נקבע כי ישנן ראיות לכאורה בעבירת קבלת דבר במרמה מצדו של המשיב 1. ובאישום נוסף, קיימות ראיות לכאורה בעבירות זיוף, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה מצד משיב 2. בשים לב לעילות המעצר, נסיבות ביצוע העבירות המיוחסות למשיבים והמלצת שירות המבחן שניתנה על אודות שניהם, הורה בית המשפט על שחרור המשיבים למעצר בית מלא בפיקוח אלקטרוני.

2. לאחר הגשת בקשות שונות והגשת תסקירי שירות מבחן על אודות שני המשיבים, הורה בית המשפט על הסרת האיזוק האלקטרוני משניהם ואפשר להם לצאת לעבודה. ברם, ביום 30.1.2017 עתרה המבקשת לעיון חוזר בהחלטת השחרור מאחר ששני המשיבים הפרו בהזדמנויות שונות ורבות את תנאי השחרור ואף הטרידו את אחד מעדי התביעה. במקביל, הוגש כתב אישום נגד שני המשיבים בגין הפרות אלה לבית משפט השלום בירושלים. ביום 1.2.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיבים עד למתן החלטה אחרת וביום 30.4.2017 הודו המשיבים בעבירות איומים, חבלה במזיד ובשתי עבירות של הפרת הוראה חוקית ובית משפט השלום גזר על שניהם 6 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. בהמשך לכך, ביום 14.5.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיבים עד לתום הליכי המשפט נגדם. בהחלטתו קבע בית המשפט המחוזי כי אין מחלוקת על כך שהמשיבים הפרו ברגל גסה את האמון שניתן בהם על ידי בית המשפט מספר פעמים במועדים שונים, התעלמו מהאזהרה שקיבלו ואף ביצעו עבירות חמורות תוך הפרת תנאי השחרור. במצב דברים זה נקבע כי נשמט הבסיס למתן אמון במשיבים, דבר המהווה בסיס הכרחי לצורך שחרורם ממעצר. נוכח הפרת תנאי השחרור, הורה בית המשפט על חילוט הערבויות שהעמידו המשיבים, וכן על חילוט הערבויות שנתנו הערבים להבטחת קיום תנאי השחרור.

3. לשלמות התמונה יצוין כי ביום 5.6.2017 הגישה המבקשת לבית משפט זה בקשה להארכת מעצרו של המשיבים ב-90 ימים נוספים (בש"פ 4531/17) וביום 8.6.2017 הורה בית משפט זה (השופט י' דנציגר) על הארכת מעצרו של המשיבים ב-90 ימים נוספים החל מיום 9.6.2017. בהמשך, ביום 30.7.2017 הגיש בא-כוח המשיבים בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר וביקש להשיב את המשיבים לחלופת מעצר של איזוק אלקטרוני. בקשה זו נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי ביום 3.8.2017.

4. ובאשר להתקדמות בתיק העיקרי. עד להגשת הבקשה להארכת המעצר הראשונה לבית משפט זה נשמעו 18 עדים בתיק ונקבעו 3 מועדים נוספים להמשך שמיעת ההוכחות. ביום 1.6.2017 התקיים דיון לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982. מאז הארכת המעצר הראשונה, בדיון שהתקיים ביום 11.6.2017 נשמעה עדותם של שני עדים, ביום 14.6.2017 נשמעה עדותם של שלושה עדים וביום 21.6.2017 נשמעה עדותם של שבעה עדים נוספים. לעת הזאת התיק קבוע לחמישה דיוני הוכחות נוספים לימים 13.9.2017, 3.10.2017, 15.10.2017, 24.10.2017, 25.10.2017.

טענות הצדדים

5. לטענת המבקשת הפרתם של המשיבים את תנאי השחרור בצורה גסה מאיינת לחלוטין את האפשרות להורות על שחרורם ושום חלופת מעצר לא באה בחשבון. יש לציין גם, כי חלק ניכר מהתקופה בה מצויים שני המשיבים מאחורי סורג ובריוח הם מרצים את עונש המאסר בפועל שהושת עליהם על ידי בית משפט השלום. התיק העיקרי מתקדם בקצב ראוי ועל פי הערכתו של בית המשפט המחוזי, בעוד שתי ישיבות תחל פרשת ההגנה.

6. מנגד ביקש בא-כוח המשיבים להשיב את המצב לקדמותו, ולאפשר את מעצרם של המשיבים באיזוק אלקטרוני. אכן, המשיבים הפרו את תנאי שחרורם, אך זאת עשו רק כאשר הוסר מעליהם האיזוק האלקטרוני. עוד יש לציין, כי נקודת האיזון משתנה על ציר הזמן ויש לתור היום אחר עילת מעצר איתנה יותר. כמו כן, מדובר בעבירות מרמה ולא בעבירות אחרות שמתלוות להן יסודות של אלימות ולכן הנטייה היא לשחרר נאשמים המואשמים בעבירות מסוג זה. בנוסף, כתב האישום אינו עשוי מקשה אחת אלא כולל בחובו אישום עיקרי ועבירות נלוות. יתרה מכך, כתב האישום הוגש גם כנגד נאשם נוסף אשר שוחרר ללא תנאים ויש בכך כדי להפלות את המשיבים לרעה לעומתו. הבאת הראיות באישום העיקרי הסתיימה, ובנסיבות אלה ניתן להפריד בין האישומים וישנו סיכוי גבוה שהמשיבים ימצאו זכאים בדינם באישום העיקרי וממילא לא תהיה הצדקה להחזקתם במעצר. בא-כוח המשיבים ביקש מבית המשפט להורות על הזמנת תסקיר מעצר על מנת לבדוק את התאמתם של המשיבים למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני, כמו גם את השפעת המעצר על משפחתם בתקופת החגים הקרבה ובאה. באשר להתקדמות התיק, הרי שלפי הערכתו, המשפט אינו עומד להסתיים בעתיד הנראה לעין וקרוב לוודאי כי תוגש בקשה נוספת להארכת המעצר.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשה ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, מסקנתי היא כי דין הבקשה להארכת מעצרם של המשיבים להתקבל.

8. כידוע, כלל הוא שנאשם אשר היה נתון במעצר לאחר הגשת כתב אישום נגדו, ישוחרר מן המעצר בחלוף תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום, אם טרם הסתיים ההליך המשפטי בעניינו (סעיף 61 לחוק המעצרים). סעיף 62 לחוק המעצרים קובע את החריג לכלל ולפיו מוסמך בית משפט זה לצוות על הארכת המעצר מעבר לתקופה זו, למשך 90 ימים בכל פעם. בבואו לעשות כן, על בית המשפט לערוך איזון בין הצורך בשמירה על שלום הציבור ועל ניהול התקין של ההליך המשפטי, לבין הפגיעה בחירותו של הנאשם, אשר לזכותו עומדת חזקת החפות. בגדר איזון זה נדרש בית המשפט לשקול, בין היתר, את חלוף הזמן מאז מעצרו של הנאשם; קצב ניהול ההליך והטעמים לו; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; המסוכנות הנשקפת מן הנאשם לציבור בכלל ולקורבנות המעשים המיוחסים לו בפרט; האפשרות להפחית את המסוכנות באמצעות חלופת מעצר, כנגד החשש מפני הימלטות מאימת הדין, או נטילת חלק בשיבוש הליכי משפט (בש"פ 8529/13 מדינת ישראל נ' פלוני (24.12.2013); בש"פ 206/05 מדינת ישראל נ' אלמגור (13.1.2005); בש"פ 2280/16 מדינת ישראל נ' יהודה עובדיה (18.5.2016)).

9. במקרה שבפנינו שוכנעתי כי אין מקום להורות על שחרורם של המשיבים לעת הזאת לחלופת מעצר, וגם לא להורות על מעצרם באיזוק אלקטרוני. המשיבים הוכיחו כי הם אינם ראויים לאמון בית המשפט. עובדה שהמשיבים לא הפרו את תנאי השחרור בהיותם באיזוק אלקטרוני מהווה אך נחמה פורתא. גם אין לשעות באכסניה זו לטענת האפליה בין המשיבים לבין הנאשם הנוסף עימם בכתב האישום. טיעון מעין זה יפה, אם בכלל, בבית המשפט המחוזי שעצר את

המשיבים עד תום משפטם. מה גם היא לא התבררה כלל בבית משפט זה.

10. התיק העיקרי מתנהל כסדרו ובית המשפט המחוזי קבע מועדים רבים לשמיעתו. כתב האישום כולל בחובו 66 עדים, ביניהם חקלאים, שוטרים, אנשי עסקים ועוד. יש גם אמת בדברי באת-כוח המבקשת שאין לזקוף את מלוא התקופה בה מצויים המשיבים מאחורי סורג ובריח למעצרים עד תום הליכי המשפט במקרה זה, שכן כאמור הם מרצים בד בבד עונש מאסר בפועל שהוטל עליהם בגין הפרת התנאים שהוטלו עליהם בתיק זה. בשים לב לשלבים המתקדמים בהם נמצא ההליך העיקרי, ובהתחשב בהיעדר האפשרות לתת אמון במשיבים נוכח ניסיון העבר – שוכנעתי אפוא כי הכף נוטה להעדפת האינטרס הציבורי וההגנה על שלום הציבור, ולפיכך יש להורות על הארכת מעצרים של המשיבים כמבוקש.

לאור האמור, הבקשה מתקבלת. מעצרים של המשיבים מוארך ב-90 ימים החל מיום 7.9.2017 או עד למתן פסק דין בת"פ 44041-11-15 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ב באלול התשע"ז (3.9.2017).

שׁוֹפֵט